

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI “ALEKSANDËR MOISIU” Durrës
FAKULTETI I TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT
DEPARTAMENTI I S HKENCAVE KOMPJUTERIKE

Adresa: Lagja Nr.1, Rr “Taulantia”, Durrës, Tel www.uamd.edu.al

PROGRAMI I STUDIMIT: Shkenca kompjuterike
LËNDA: Magazinim Informacioni dhe Kërkim Njohurish
PEDAGOGU/JA : Edjola Naka

Pjesa II – DATA MINING

Punuar nga:

ENRIKETA KRRIKU

Objektivat :

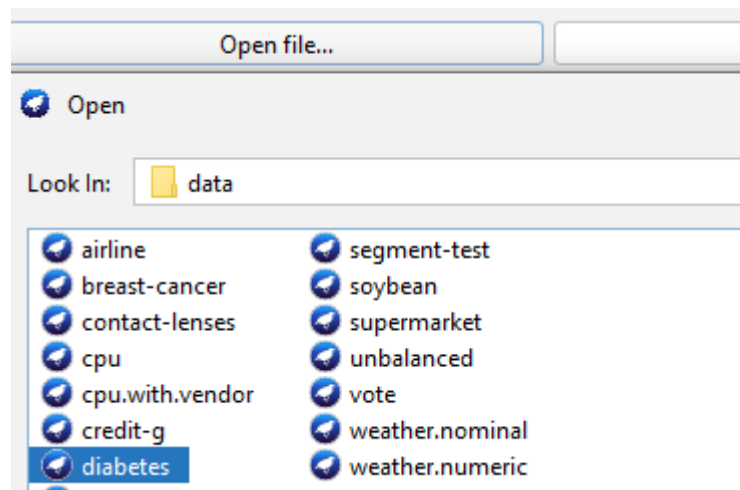
DataSet – Diabeti (marre nga Folderi data tek Weka)

Algoritmi – Decision Tree (Pemet e Vendimit)

- 1) Njohja me Data Setin e Perdorur dhe Algoritmin
- 2) Ndarja e DataSetit ne 2 pjese (Trajnim/Testim)
- 3) Trajnimi I Algoritmit ne DataSetin Trajnues
- 4) Vlersimi I performances se Algoritmit ne DataSetin Test

1) Njohja me Data Setin e Perdorur dhe Algoritmin

- Ne fillim hapim programin Weka (Explorer) ku me pas uplojdojme Datasetin e plote

Pasi e hapim datasetin shohim numerin e instancave(rreshtave) dhe attributeve (kolonat)

Relation: pima_diabetes		Attributes: 9	
Instances: 768		Sum of weights: 768	
Attributes			
<div>All</div>		<div>None</div>	<div>Invert</div>
		<div>Pattern</div>	
No.		Name	
1	☐	preg	
2	☐	plas	
3	☐	pres	
4	☐	skin	
5	☐	insu	
6	☐	mass	
7	☐	pedi	
8	☐	age	
9	☐	class	

Ku kemi 768 rreshta dhe 9 kolona ku kolonat jane :

Preg – Pregrant (Shtatezane)

Plas – Glucose

Pres – Blood Pressure (Presioni gjakut)

Skin – Skin Thickness (Trashesia e lekures)

Insu – Insulin

Mass – BMI

Pdei – DiabetesPedigreeFunction

Age – Mosha

class – Klasa(na tregon se sa jane me diabet dhe jo me diabet)

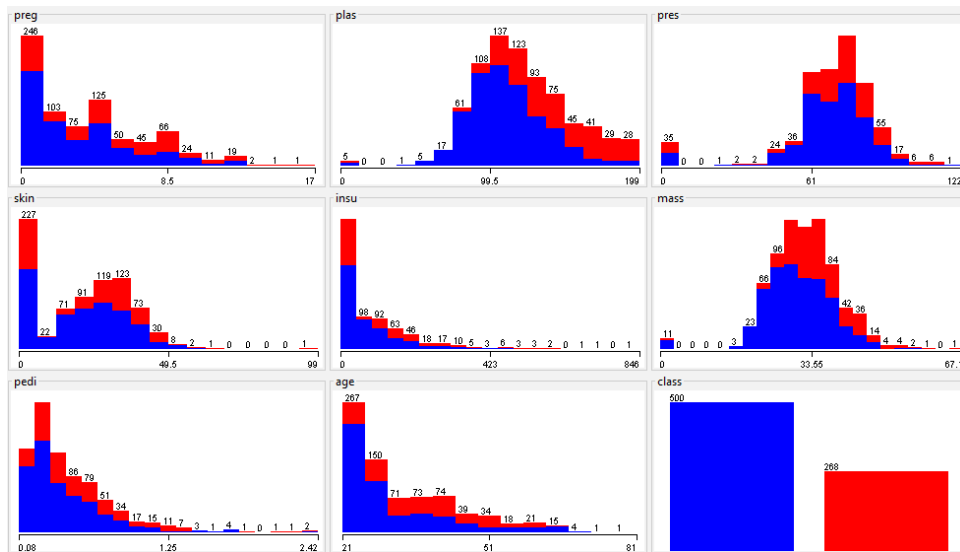
Ku secila nga kolonat kane nje Minimum, nje Maksimum , nje Mesatare(Mean) dhe Devijimin standart(stdDev)

Selected attribute		
Name: age		Type: Numeric
Missing: 0 (0%)		Unique: 5 (1%)
Distinct: 52		
Statistic		Value
Minimum		21
Maximum		81
Mean		33.241
StdDev		11.76

(pervec klases Diabetes I cila mban vlerat positive dhe negatie se kush eshte me diabet ose jo)

Selected attribute			
Name: class			Type: Nominal
Missing: 0 (0%)			Unique: 0 (0%)
Distinct: 2			
No.	Label	Count	
1	tested_negative	500	500
2	tested_positive	268	268

Poshte ne figure kemi e gjithat atributet e vizualizuara

Por mund edhe ti shohim te gjithat datat per secilin rreshte e kolone nepermjet Edit :

Edit...

Save...

Viewer

Relation: pima_diabetes

No.	1: preg Numeric	2: plas Numeric	3: pres Numeric	4: skin Numeric	5: insu Numeric	6: mass Numeric	7: pedi Numeric	8: age Numeric	9: class Nominal
1	6.0	148.0	72.0	35.0	0.0	33.6	0.627	50.0	tested...
2	1.0	85.0	66.0	29.0	0.0	26.6	0.351	31.0	tested...
3	8.0	183.0	64.0	0.0	0.0	23.3	0.672	32.0	tested...
4	1.0	89.0	66.0	23.0	94.0	28.1	0.167	21.0	tested...
5	0.0	137.0	40.0	35.0	168.0	43.1	2.288	33.0	tested...
6	5.0	116.0	74.0	0.0	0.0	25.6	0.201	30.0	tested...
7	3.0	78.0	50.0	32.0	88.0	31.0	0.248	26.0	tested...
8	10.0	115.0	0.0	0.0	0.0	35.3	0.134	29.0	tested...
9	2.0	197.0	70.0	45.0	543.0	30.5	0.158	53.0	tested...
10	8.0	125.0	96.0	0.0	0.0	0.0	0.232	54.0	tested...
11	4.0	110.0	92.0	0.0	0.0	37.6	0.191	30.0	tested...
12	10.0	168.0	74.0	0.0	0.0	38.0	0.537	34.0	tested...
13	10.0	139.0	80.0	0.0	0.0	27.1	1.441	57.0	tested...
14	1.0	189.0	60.0	23.0	846.0	30.1	0.398	59.0	tested...
15	5.0	166.0	72.0	19.0	175.0	25.8	0.587	51.0	tested...
16	7.0	100.0	0.0	0.0	0.0	30.0	0.484	32.0	tested...
17	0.0	118.0	84.0	47.0	230.0	45.8	0.551	31.0	tested...
18	7.0	107.0	74.0	0.0	0.0	29.6	0.254	31.0	tested...
19	1.0	103.0	30.0	38.0	83.0	43.3	0.183	33.0	tested...
20	1.0	115.0	70.0	30.0	96.0	34.6	0.529	32.0	tested...
21	3.0	126.0	88.0	41.0	235.0	39.3	0.704	27.0	tested...
22	8.0	99.0	84.0	0.0	0.0	35.4	0.388	50.0	tested...
23	7.0	196.0	90.0	0.0	0.0	39.8	0.451	41.0	tested...
24	9.0	119.0	80.0	35.0	0.0	29.0	0.263	29.0	tested...

Add instance

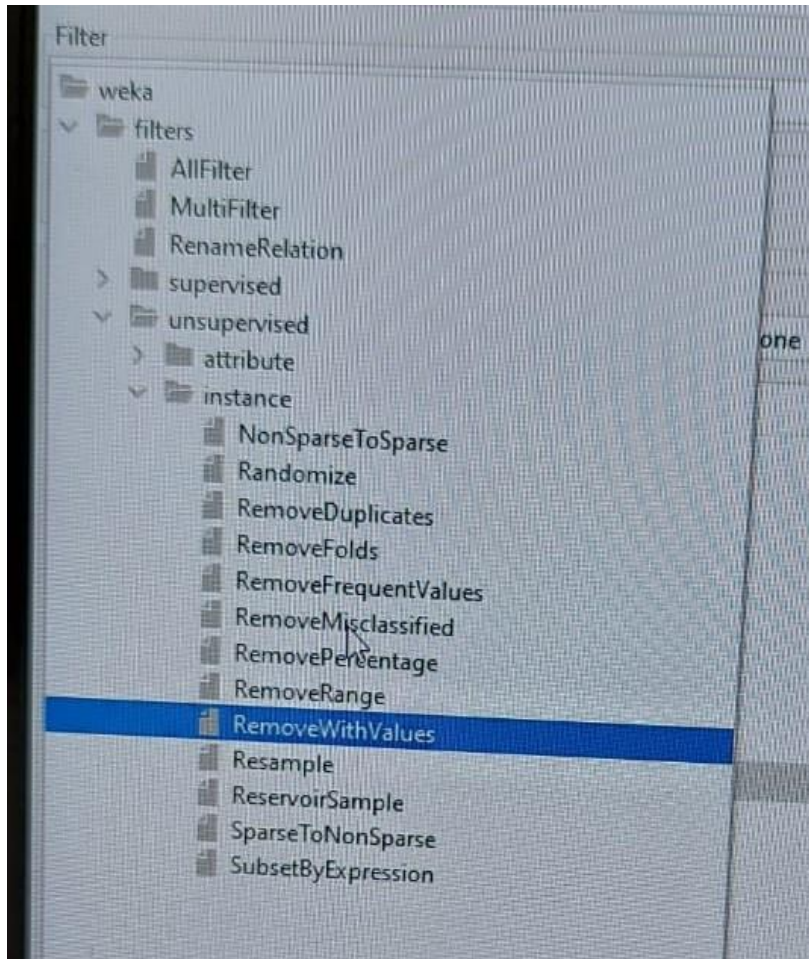
Undo

OK

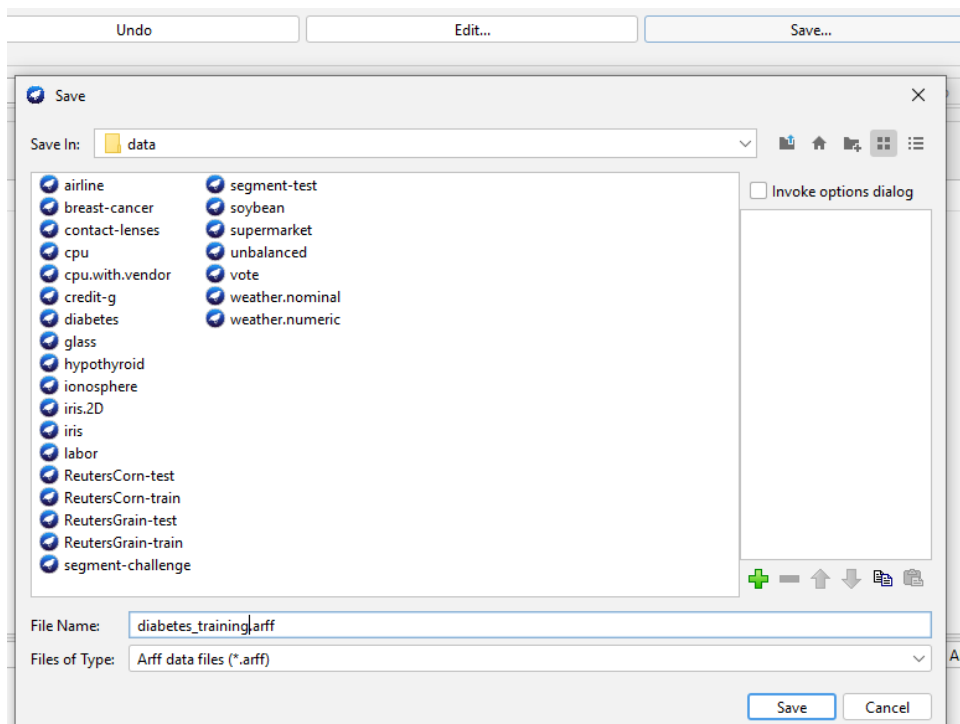
Cancel

2) Ndarja e DataSetit ne 2 pjese (Trajnim/Testim)

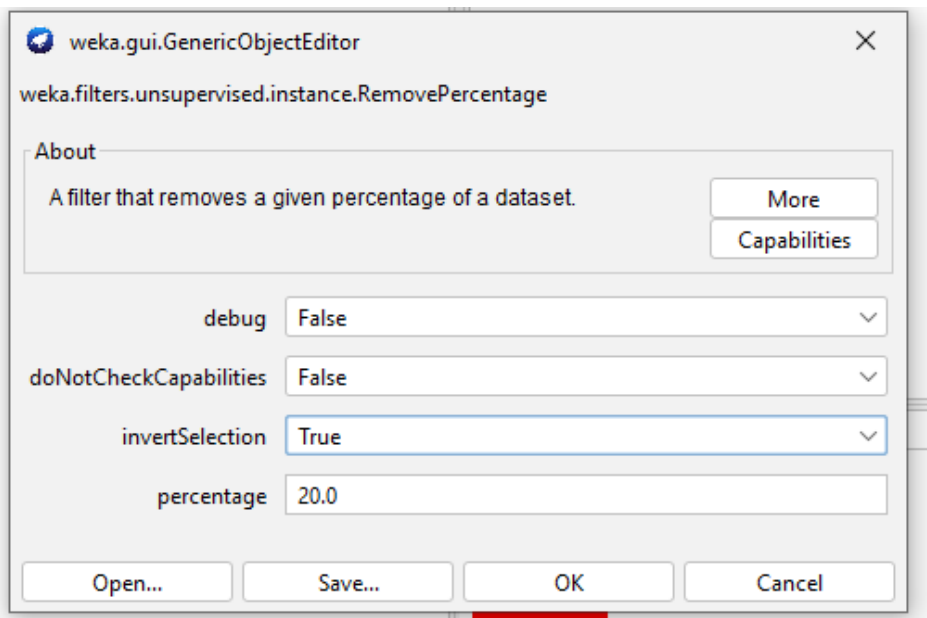
- Klikojme choose me pas filters , me pas ne unsupervized kemi 2 opsione atribut/instanca .
Meqenese do te heqim nje % te datasetit qe ta perdorim per training pra zgjedhim instancen (rreshtat) pas saj zgjedhim funksionin RemovePercentage .

Me pas klikojme tek 50.0 dhe e vendosim percentage 20 qe do the thote qe do te heqim 20 % te rreshtave nga numri total i rreshtave (768) , pasi bejme apply shohim se nr i rreshtave nga 768 ka shkuar ne 614 , tani ne kemi datasetin per te trajnuar algoritmin. E ruajme datasetin e ri me emrin diabetes_data_training.arff ne desktop

Me pas I japim Undo dhe bejme perseri te njejtin porces por bejme inverseSelection True qe te heqim 80 % nga dataseti diabetes

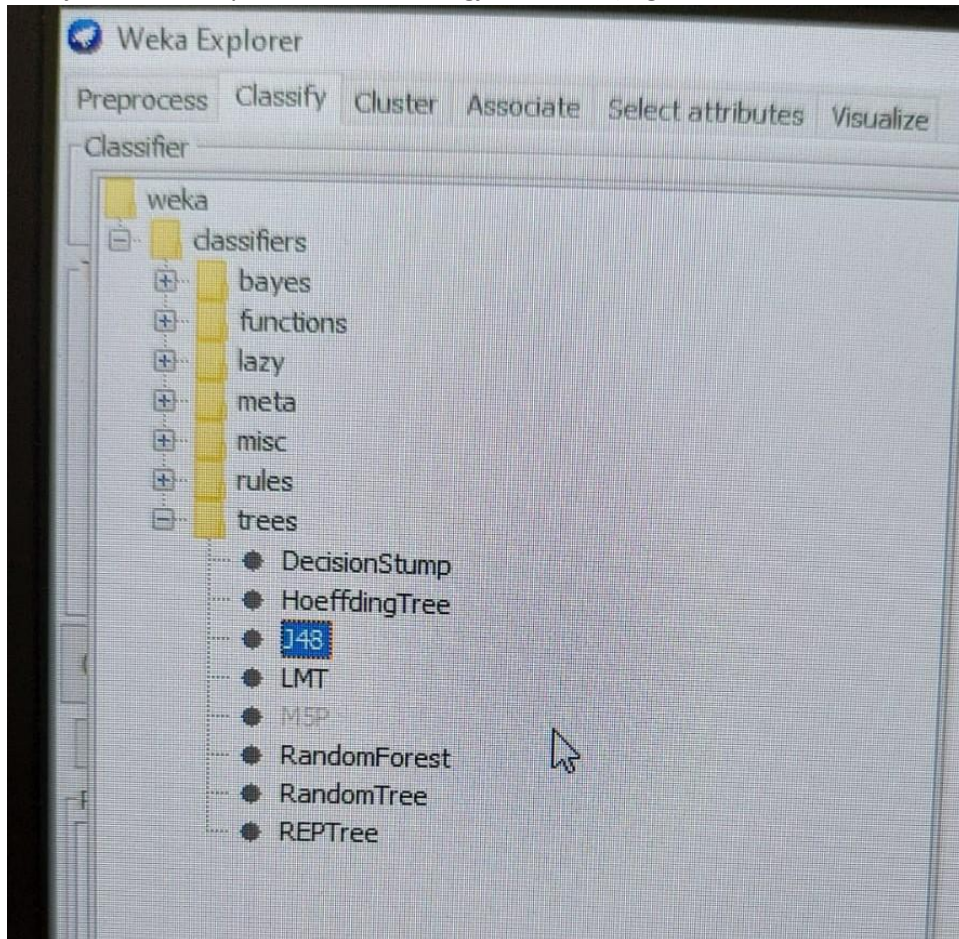

Ku na mbetet dataseti I cili do e perdorim per Testim (154 rreshta) ku perseri kete dataset e ruajme ne desktop me emrin Diabetes data_test.arff

Pasi beme ndarjen e Datasetit tani kalojme ne fazen tjeter

3) Trajnimi I Algoritmit ne DataSetin Trajnues

Klikojme ne Classify , Choose , trees , zgjedhim J48 (Algoritmi I Pemes te Vendimit)

Ku me pas ne Test Options zgjedhim radiobutonin Use training test dhe ne more options Output predictions klikojme choose dhe zgjedhim CSV e klokojme START

Test options

☒ Use training set
☐ Supplied test set Set...
☐ Cross-validation Folds
☐ Percentage split %

More options...

(Nom) class ▼

Start

Stop

Ku ne Console ne te djathte do na shfaqet performanca te Training Datasetit

=== Summary ===

Correctly Classified Instances	546	88.9251 %
Incorrectly Classified Instances	68	11.0749 %
Kappa statistic	0.754	
Mean absolute error	0.1665	
Root mean squared error	0.2886	
Relative absolute error	36.6611 %	
Root relative squared error	60.5583 %	
Total Number of Instances	614	

=== Detailed Accuracy By Class ===

	TP Rate	FP Rate	Precision	Recall	F-Measure	MCC	ROC Area	PRC Area	Class
	0.925	0.178	0.907	0.925	0.916	0.754	0.939	0.950	tested_negative
	0.822	0.075	0.854	0.822	0.838	0.754	0.939	0.892	tested_positive
Weighted Avg.	0.889	0.142	0.889	0.889	0.889	0.754	0.939	0.930	

=== Confusion Matrix ===

```

a  b  <-- classified as
370 30 |  a = tested_negative
38 176 |  b = tested_positive

```

Shohim se kemi te deklaruar numrin e gjetheve dhe madhesine e pemes

Number of Leaves : 35

Size of the tree : 69

Ku 88.9 % jane instanca te cilat jane llogaritur sakte dhe 11.1 % jane instanca te llogaritura gabim te instancave te Datasetit Trajnues nga 614 instanca gjithesej 546 rreshat jane llogaritu sakte dhe 68 jane llogaritur gabim

E ne fund shohim **MATRICEN KONFUZION**

numerin e Tp(Kur rreshti eshte pozitiv dhe algoritmi e llogarit si pozitiv) - 370 rreshta

Fp (kur algoritmi e klasifikon rrestat si negativ kur eshte pozitiv) - 30 rreshta

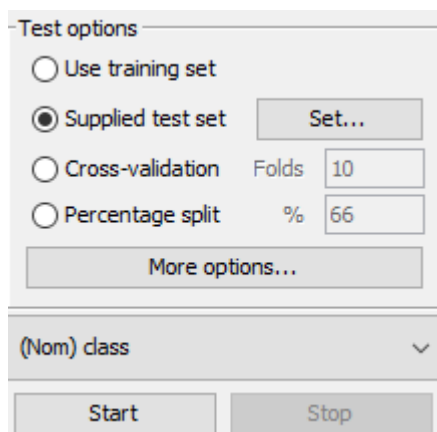
TN (kur algoritmi e klasifikon rrestat si negativ kur eshte negativ) - 176 rreshta

FN (kur algoritmi e klasifikon rrestat si pozitiv kur eshte negativ) - 38 rreshta

E gjithë kjo ka ndodhur për Datasetin Trajnues që kemi trajnuar modelin tani kalojmë në fazën e Testimit

4) Vlersimi I performances se Algoritmit ne DataSetin Test

Ne Test Option ne te majte selectojme radiobutonin Supplied test set dhe klikejme Set, pas saj klikejme Open file dhe selektojme dataseting Test me emrin e caktuar dhe I japim close . Pas saj klikejme START.

Ne konsultojmë shprehjet e Datasetit Test

```
=== Evaluation on test set ===

Time taken to test model on supplied test set: 0.08 seconds

=== Summary ===

Correctly Classified Instances      106           68.8312 %
Incorrectly Classified Instances    48           31.1688 %
Kappa statistic                    0.3495
Mean absolute error                 0.3593
Root mean squared error             0.4733
Relative absolute error             77.9051 %
Root relative squared error         97.4348 %
Total Number of Instances          154

=== Detailed Accuracy By Class ===

                TP Rate  FP Rate  Precision  Recall   F-Measure  MCC      ROC Area  PRC Area  Class
                0.719    0.362    0.767     0.719    0.742     0.351    0.695    0.736    tested_negative
                0.638    0.281    0.578     0.638    0.607     0.351    0.695    0.545    tested_positive
Weighted Avg.   0.688    0.332    0.696     0.688    0.691     0.351    0.695    0.664

=== Confusion Matrix ===

  a  b  <-- classified as
69 27 | a = tested_negative
21 37 | b = tested_positive
```

Ku 68.8 % janë instanca të cilat janë llogaritur saktë dhe 31.7 % janë instanca të llogaritura gabim të instancave të Datasetit Trajnues nga 154 instanca gjithsej 106 rreshtat janë llogaritur saktë dhe 48 janë llogaritur gabim

E në fund shohim **MATRICEN KONFUZION**

numerin e Tp(Kur rreshti është pozitiv dhe algoritmi e llogarit si pozitiv) - 69 rreshta

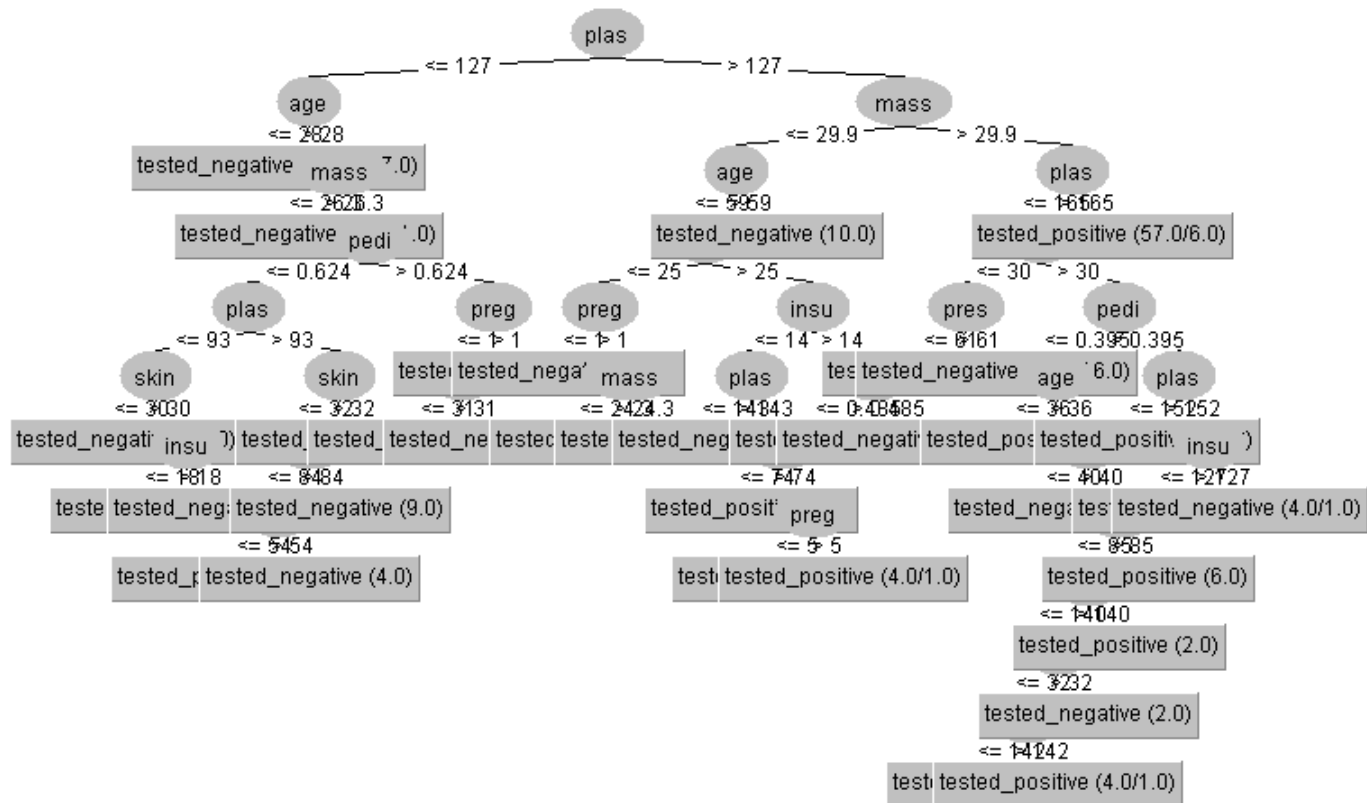
Fp (kur algoritmi e klasifikon rreshtat si negativ kur është pozitiv) - 21 rreshta

TN (kur algoritmi e klasifikon rreshtat si negativ kur është negativ) - 27 rreshta

FN (kur algoritmi e klasifikon rreshtat si pozitiv kur është negativ) - 37 rreshta

E gjithë kjo ka ndodhur për Datasetin Testues që kemi testuar modelin

Tree View

Si fillim trajnimi I modelit kishte % te larte sakesie por gjate testimit shfaqti nje renie te larte te % te sakesise e cila ne fushen e mjeksise ky model ka probleme e nuk mund te implementohet.

(Ide per rritje ne % te saktetise se modelit : Mendoj se Data seti fillestare duhej te behej randomize)

DATA WAREHOUSE

Organizata e Transportit kishte nevojë për dizenjimin e databazës për proceset e tyre. Dizenjimi Snowflake është bazuar në 3 ngjarje biznesi që ishin më me rendësi.

1) Menaxhimi i punonjesve

Tek ngjarja e parë kemi tabelën PUN_HIST si tabelë fakt me qëllim primar të përbër nga entiteti PUNE, PUNONJES, KOHE ku kjo e fundit është normalizuar dhe DEP_ID që është një qëllim i huaj për DEPARTAMENT. Në këtë mënyrë sigurohet që nuk do kemi humbje të informacionit rreth stafit të kompanisë.

2) Transporti me autobusat

Tek ngjarja e dytë kemi shërbimin kryesor të kompanisë që është transporti me autobusa ku tabelë fakt kemi STACION_BUS i cili përmban qëllimet PK të entiteteve LINJA, BUS, STACION dhe SHOFER që trashëgon PK nga tabela punonjes. Kjo skemë mundëson që kompania të jetë në dije të mbarratjes dhe gjendjes së shërbimit që ofrojnë.

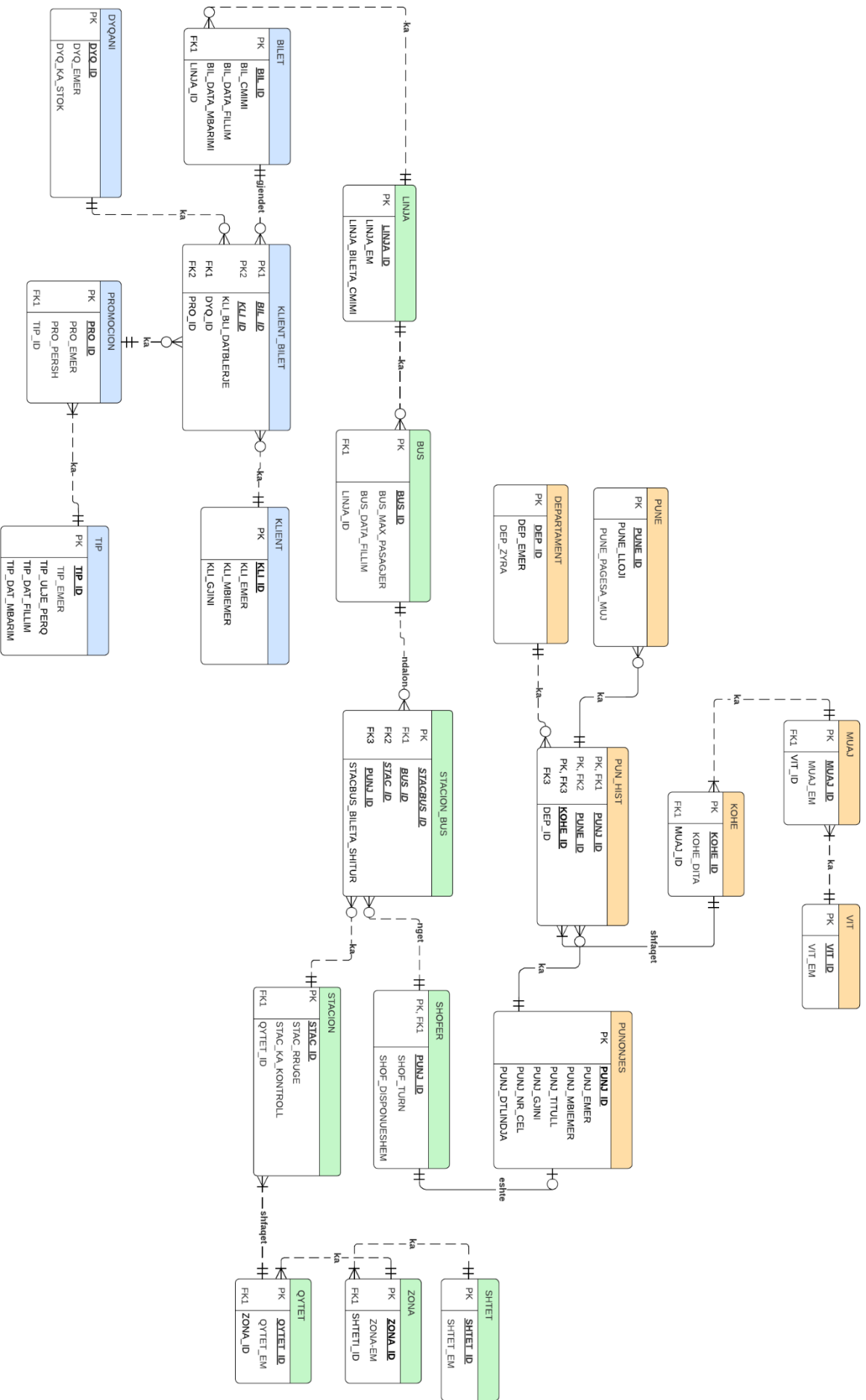
3) Pajisje për shërbimin

Tek ngjarja e tretë kemi skemën që ndjek blerjen e biletave të transportit nga klientët. Tabela KLIENT_BILET është ajo fakt ku tabelat KLIENT, BILET, DYQANI, PROMOCIONI, TIP bëjnë të mundur të ruhet informacioni i plotë sesi klientët po ndërrëprijnë me shërbimin dhe me anë të të cilit mund të kryhet një analizë rreth fitimeve.

Skemat e 3 ngjarjeve janë të ndërlidhura pasi pa një nuk kemi tjetër. Lidhja e skemës së parë ndodh të tabela PUNONJES me tabelën SHOFER të skemës së dytë ku kemi trashëgimin e qëllimit PK pasi SHOFER si entitet përfaqëson shoferet për të cilët nevojitet më shumë informacion se pjesa tjetër e stafit. Entiteti LINJA lidhet me entitetin BILETE pasi kemi ndërrëprijnë të psh. Cmimit të biletës në bazë të linjës që klienti merr.

Me anë të kësaj skeme është përpjekur të jenë mapuar realisht ngjarjet e kompanisë së Transportit pa humbje të të dhënave dhe të jetë sa më optimale për kryerjen e analizimeve për vendimarrje.

Në vijim kemi skemën përfundimtare dhe kodin SQL për krijimin e databazës në SQL Server.


```
CREATE DATABASE BUS_SYSTEM_F;
```

```
USE BUS_SYSTEM_F
```

```
--NGJARJA 1: MENAXHIMI I PUNONJESVE
```

```
CREATE TABLE VIT(
```

```
VIT_ID INTEGER PRIMARY KEY,
```

```
VIT_EM SMALLINT NOT NULL,)
```

```
CREATE TABLE MUAJ (
```

```
MUAJ_ID INTEGER IDENTITY PRIMARY KEY,
```

```
MUAJ_EM VARCHAR(25) NOT NULL,
```

```
VIT_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES VIT(VIT_ID),);
```

```
CREATE TABLE KOHE (
```

```
KOHE_ID DATE PRIMARY KEY,
```

```
KOHE_DITA VARCHAR(25) NOT NULL,
```

```
MUAJ_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES MUAJ(MUAJ_ID),);
```

```
CREATE TABLE PUNE(
```

```
PUNE_ID int primary key,
```

```
PUNE_LLOJI varchar(25) NOT NULL,
```

```
PUNE_PAGESA_MUJ DECIMAL(14,4) NOT NULL,);
```

```
CREATE TABLE DEPARTAMENT(
```

```
DEP_IP int primary key,
```

```
DEP_EMER VARCHAR(30) NOT NULL,
```

```
DEP_ZYRA VARCHAR(30),)
```

```
CREATE TABLE PUNONJES(  
PUNJ_ID int primary key,  
PUNJ_EMER varchar(25) NOT NULL,  
PUNJ_MBIEMER varchar(25) NOT NULL,  
PUNJ_TITULL varchar(150) NOT NULL,  
PUNJ_GJINI char(1) NOT NULL,  
PUNJ_DITLINDJA date NOT NULL ,  
PUNJ_NR char(13) NOT NULL,);
```

```
CREATE TABLE PUNE_HISTORIK(  
PUNJ_ID INT NOT NULL,  
PUNE_ID INT NOT NULL,  
KOHE_ID DATE NOT NULL,  
DEP_ID INT NOT NULL REFERENCES DEPARTAMENT(DEP_IP),  
PRIMARY KEY (PUNJ_ID, PUNE_ID, KOHE_ID),  
FOREIGN KEY (PUNJ_ID) REFERENCES PUNONJES(PUNJ_ID),  
FOREIGN KEY (PUNE_ID) REFERENCES PUNE(PUNE_ID),  
FOREIGN KEY (KOHE_ID) REFERENCES KOHE(KOHE_ID),  
CONSTRAINT PU_HIST1 UNIQUE(PUNJ_ID, PUNE_ID, KOHE_ID));
```

--NGJARJA 2: SISTEMI I TRANSPORTIT

```
CREATE TABLE SHOFER  
(PUNJ_ID INT NOT NULL,
```


SHOF_TURN CHAR(1) NOT NULL,
SHOF_DISPONUESHEM CHAR(1) NOT NULL,
PRIMARY KEY (PUNJ_ID),
FOREIGN KEY (PUNJ_ID) REFERENCES PUNONJES(PUNJ_ID));

CREATE TABLE SHTET(
SHTET_ID INTEGER PRIMARY KEY,
SHTET_EM VARCHAR(25) NOT NULL,)

CREATE TABLE ZONA (
ZONA_ID INTEGER IDENTITY PRIMARY KEY,
ZONA_EM VARCHAR(25) NOT NULL,
SHTET_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES SHTET(SHTET_ID),);

CREATE TABLE QYTET (
QYTET_ID INTEGER PRIMARY KEY,
QYTET_EM VARCHAR(25) NOT NULL,
ZONA_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES ZONA(ZONA_ID),);

CREATE TABLE STACION (
STAC_ID SMALLINT PRIMARY KEY,
STAC_RRUGE VARCHAR(50) NOT NULL,
STAC_KA_KONTROLL BIT,
QYTET_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES QYTET(QYTET_ID),);

CREATE TABLE LINJA(

```
LINJA_ID int primary key,  
LINJA_EMER varchar(25) NOT NULL,  
LINJA_BILETA_CMIMI DECIMAL(14,4) NOT NULL,);
```

```
CREATE TABLE BUS(  
BUS_ID int primary key,  
BUS_MAX_PASAGJER SMALLINT NOT NULL,  
BUS_DATA_FILLIM DATE,  
LINJA_ID INT NOT NULL REFERENCES LINJA(LINJA_ID));
```

```
CREATE TABLE STACION_BUS(  
STACBUS_ID INTEGER PRIMARY KEY,  
BUS_ID INT NOT NULL REFERENCES BUS(BUS_ID),  
STAC_ID SMALLINT NOT NULL REFERENCES STACION(STAC_ID),  
PUNJ_ID INT NOT NULL REFERENCES SHOFER(PUNJ_ID),  
STACBUS_BILETA_SHITUR INTEGER NOT NULL, );
```

--NGJARJA 3: BLERJA E BILETAVE

```
CREATE TABLE BILETE(  
BIL_ID int primary key,  
BIL_CMIMI DECIMAL(14,2) NOT NULL,  
BIL_DATA_FILLIMI DATE NOT NULL,  
BIL_DATA_MBARIMI DATE NOT NULL,  
LINJA_ID INT NOT NULL REFERENCES LINJA(LINJA_ID));
```

```
CREATE TABLE KLIENT(  
    KLI_ID int primary key,  
    KLI_EMER varchar(25) NOT NULL,  
    KLI_MBIEMER varchar(25) NOT NULL,  
    KLI_GJINI CHAR(1) NOT NULL);
```

```
CREATE TABLE TIP(  
    TIP_ID int primary key,  
    TIP_EMER varchar(25) NOT NULL,  
    TIP_ULJE_PERQ TINYINT NOT NULL,  
    TIP_DATA_FILLIMI DATE NOT NULL,  
    TIP_DATA_MBARIMI DATE NOT NULL,)
```

```
CREATE TABLE PROMOCION(  
    PRO_ID int primary key,  
    PRO_EMER varchar(25) NOT NULL,  
    PRO_PERSH varchar(25) NOT NULL,  
    TIP_ID INT NOT NULL REFERENCES TIP(TIP_ID));
```

```
CREATE TABLE DYQAN (  
    DYQ_ID INTEGER PRIMARY KEY,  
    DYQ_EMER VARCHAR(25) NOT NULL,  
    DYQ_KA_STOK BIT NOT NULL,);
```

```
CREATE TABLE KLIENT_BILET (  
    KLI_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES KLIENT(KLI_ID),
```

```
BIL_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES BILETE(BIL_ID),  
KLI_BLI_DATBLERJE DATE NOT NULL,  
DYQ_ID integer NOT NULL REFERENCES DYQAN(DYQ_ID),  
PRO_ID INTEGER NOT NULL REFERENCES PROMOCION(PRO_ID),  
PRIMARY KEY (KLI_ID, BIL_ID),  
CONSTRAINT MSR1 UNIQUE(KLI_ID, BIL_ID),,);
```